

**TAPATURMA-ASIOIDEN
MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA
2020**

TEHTÄVÄT

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on ensimmäisen asteen muutoksenhakuelin, joka käsittelee työtapaturma- ja ammattitautilainsäädännön ja muun lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin kuuluvia valitusasioita. Muutoksenhakulautakuntaan valitetaan vakuutuslaitosten päätöksistä, jotka koskevat lähinnä työntekijöiden, yrittäjien ja maatalousyrittäjien työtapaturmia; ja ammattitauteja, asevelvollisten sotilastapaturmia ja palvelussairauksia. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä voi valittaa vakuutusoikeuteen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on riippumaton toimielin. Valtioneuvosto nimittää muutoksenhakulautakunnan jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan. Muutoksenhakulautakunnan toimikausi on ajalle 14.1.2016 – 13.1.2021.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja toiminnasta on säädetty tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetusta laissa.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviä asioita ratkaisevat ensiasteena seuraavat vakuutuslaitokset

v. 2020:

- A-Vakuutus Oy (A-vakuutus fuusioitu Pohjola Vakuutukseen 1.4.2020)
- Försäkringsaktiebolaget Alandia
- If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliike
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
- LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Maatalousyrittäjien eläkelaitos
- Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Pohjola Vakuutus Oy
- Protector Forsikring ASA, Suomen sivuliike
- Tapaturmavakuutuskeskus
- Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Valtiokonttori
- Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag

HALLINTO

Muutoksenhakulautakunnassa hallintojaosto käsittelee työjärjestyksen mukaan merkittävät hallintoasiat, elleivät ne kuulu täysistunnon, puheenjohtajan tai muiden hallintoasioista vastaavien toimihenkilöiden tehtäväksi. Merkittäville hallintoasioilla tarkoitetaan muita kuin muutoksenhakulautakunnan juoksevaan hallintoon kuuluvia asioita. Hallintojaostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä yksi työnantaja-, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ja yksi maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksesta nimitetty jäsen. Toimintavuonna hallintojaosto piti kokouksen 7 kertaa.

Muutoksenhakulautakunnan täysistunto vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää hallintojaostolle vastuuvapauden. Täysistunto kokoontui kerran vuoden 2020 aikana.

VALITUSASIOIDEN KÄSITTELY

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta aloitti 19.11.2019 uuden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän käytön vaiheittain niin, että kaikki käsittelijät aloittivat uuden järjestelmän käytön kesään 2020 mennessä. Uudessa järjestelmässä kaikki asiakirjat ovat sähköisessä muodossa. Käyttöä myötä myös lautakunnan sisäistä käsittelyprosessia muutettiin. Ennen käyttöönottoa vireille tulleet asiat käsiteltiin kuitenkin edelleen paperisin asiakirjoin vanhan järjestelmän puitteissa.

Vakuutuslaitokset toimittavat valitus- ja hakemuskäsittelyyn liittyvät asiakirjat sähköisesti ja järjestelmä hoitaa vireille tulon kirjaamisen automaattisesti. Asioiden valmistelusta huolehtivat valmistelijat ja esittelijät. Toimistohenkilöstö hoitaa toimistoon ja puhelinalpalveluun liittyviä asioita.

Muutoksenhakulautakunta ratkaisee asioita kolmessa jaostossa. Jaostoon kuuluu lainoppinut puheenjohtaja, lääkärjäsen, lakimiesjäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista toinen on työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen ja toinen työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä maatalousyrittäjäjärjestön ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen.

Asiat ratkaistaan pääsääntöisesti kirjallisen aineiston perusteella ja päätökset tehdään jaoston istunnossa esittelijän esityksestä. Muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen pyynnöstä järjestää suullisen käsittelyn tai järjestää sen itse viran puolesta. Suullinen käsittely järjestetään silloin, kun muutoksenhakulautakunta pitää sitä tarpeellisena ratkaistavan asian selvittämiseksi. Toimintavuonna järjestettiin kaksi suullista käsittelyä. Muutoksenhakulautakunnan käsittely ja päätökset ovat asianosaisille maksuttomia. Muutoksenhakulautakunnan päätöksiin voi joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta hakea muutosta vakuutusosastolta.

Keväällä 2020 alkaneen koronapandemian takia lautakunnassa siirryttiin nopealla aikataululla sähköisiin Teams-istuntoihin eikä istuntoja koronan takia jouduttu perumaan ja jaostot kokoontuivat kesä- ja joulutaukoja lukuun ottamatta viikoittain.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai jaosto voi määrätä jaostossa käsiteltävänä olevan asian ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi. Jaostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aikaisemmin käsitelleen jaoston jäsenet. Vahvennettu istunto kokoontui 7 kertaa toimintavuoden aikana ja sen istunnoissa käsiteltiin 9 asiaa.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ratkaisee eräitä asioita yksin ilman jaostoa: valituksen tai poistohakemuksen peruuttaminen, valituksen tai hakemuksen tutkimatta jättäminen,

uuden selvityksen johdosta asian palauttaminen kokonaisuudessaan vakuutuslaitokselle, täytäntöönpanon keskeyttämistä koskeva asia sekä päätös hakemuksesta, joka koskee tietojen tai asiakirjojen tiedoksisaantia oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetun lain (381/2007) nojalla tai pyynnöstä, joka koskee tiedon antamista asiakirjasta viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) nojalla.

JÄSENET

Muutoksenhakulautakuntaan kuuluu päätoiminen puheenjohtaja, kaksi sivutoimista varapuheenjohtajaa ja 15 varsinaista jäsentä sekä heidän varajäsenensä ja puheenjohtajien yhteinen varajäsen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet 2020
<p>Puheenjohtaja</p> <p>Oikeustieteen kandidaatti Mika Mänttari</p> <p>Varapuheenjohtajat</p> <p>Oikeustieteen tohtori, varatuomari Pauli Ståhlberg</p> <p>Varatuomari Irene Luukkonen</p> <p>Varajäsen</p> <p>Oikeustieteen kandidaatti Petteri Immonen</p>
<p>Lakimiesjäsenet</p> <p>Oikeustieteen kandidaatti Riitta Kokko-Herrala</p> <p>Oikeustieteen kandidaatti, varatuomari Hannu Ijäs</p> <p>Oikeustieteen kandidaatti Olli Häkkinen</p> <p>Varajäsenet</p> <p>Oikeustieteen maisteri Kaisa-Liisa Laine</p> <p>Oikeustieteen kandidaatti Virva Walo</p> <p>Oikeustieteen kandidaatti Seija Jalkanen</p>
<p>Lääkärijäsenet</p> <p>Lääketieteen lisensiaatti, kirurgian, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Matti Karjalainen</p> <p>Lääketieteen ja kirurgian tohtori, ortopedian ja traumatologian dosentti Ole Böstman</p> <p>Lääketieteen tohtori, dosentti, sisätautien ja työterveyshuollon erikoislääkäri Panu Oksa 1.9.2020 asti ja siitä lähtien lääketieteen ja hammaslääketieteen lisensiaatti, korvatautien ja työterveyshuollon erikoislääkäri Soile Jungewelter</p>

Varajäsenet

Neurologian erikoislääkäri, neurologisen kuntoutuksen professori ja osastonylilääkäri Arne Ylinen

Lääketieteen tohtori sekä kirurgian, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Mickael Parviainen

lääketieteen ja hammaslääketieteen lisensiaatti, korvatautien ja työterveyshuollon erikoislääkäri Soile Jungewelter 1.9.2020 asti ja siitä lähtien työterveyshuollon ja työlääketieteen professori, lääketieteen tohtori ja työterveyshuollon erikoislääkäri Riitta Sauni

Työnantajakeskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet:

Lainopillinen asiamies Mikko Nyssölä

Johtava asiantuntija Vesa Rantahalvari

Lakiasianjohtaja Markus Äimälä

Varajäsenet

Asiantuntija Minna Etu-Seppälä

Asiantuntija Mika Susi 14.5.2020 asti ja siitä alkaen johtava asiantuntija Markku Rajamäki

Asiantuntija Katja Leppänen

Työntekijä- ja toimihenkilökeskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Päälakimies Timo Koskinen

Johtava asiantuntija Hanna-Maija Kause 19.11.2020 asti ja siitä alkaen työelämäasioiden päällikkö Jaana Meklin.

Lakimies Inka Douglas

Varajäsenet

Työllisyysasioiden päällikkö Pirjo Väänänen

Eläke- ja sosiaaliturva-asioiden asiantuntija Samppa Koskela

Maatalousyrittäjäkeskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Lakimies Maire Lumiaho

Asiantuntija Marja Tallavaara

Lakimies Mikaela Strömberg-Schalin

Varajäsenet

Johtaja Timo Sipilä

Maitoasiamies Ilkka Pohjamo

Asiantuntija Leena Suojala

RATKAISUTOIMINTA

Vuonna 2020 muutoksenhalulautakuntaan saapui 3 743 asiaa, mikä on 2 asiaa enemmän kuin v. 2019. Muutoksenhakulautakunta antoi päätöksen 3 608 asiassa, mikä on 584 kpl (14 %) vähemmän kuin vuonna 2019. Ratkaistujen asioiden määrän väheneminen johtui uuden asiankäsittelyjärjestelmän käyttöönotosta, kun käsittely hidastui uuden järjestelmän opettelu vuoksi. Ratkaistuista asioista suurin osa eli 61 % oli vielä vanhan järjestelmän mukaisia paperilla käsiteltäviä asioita.

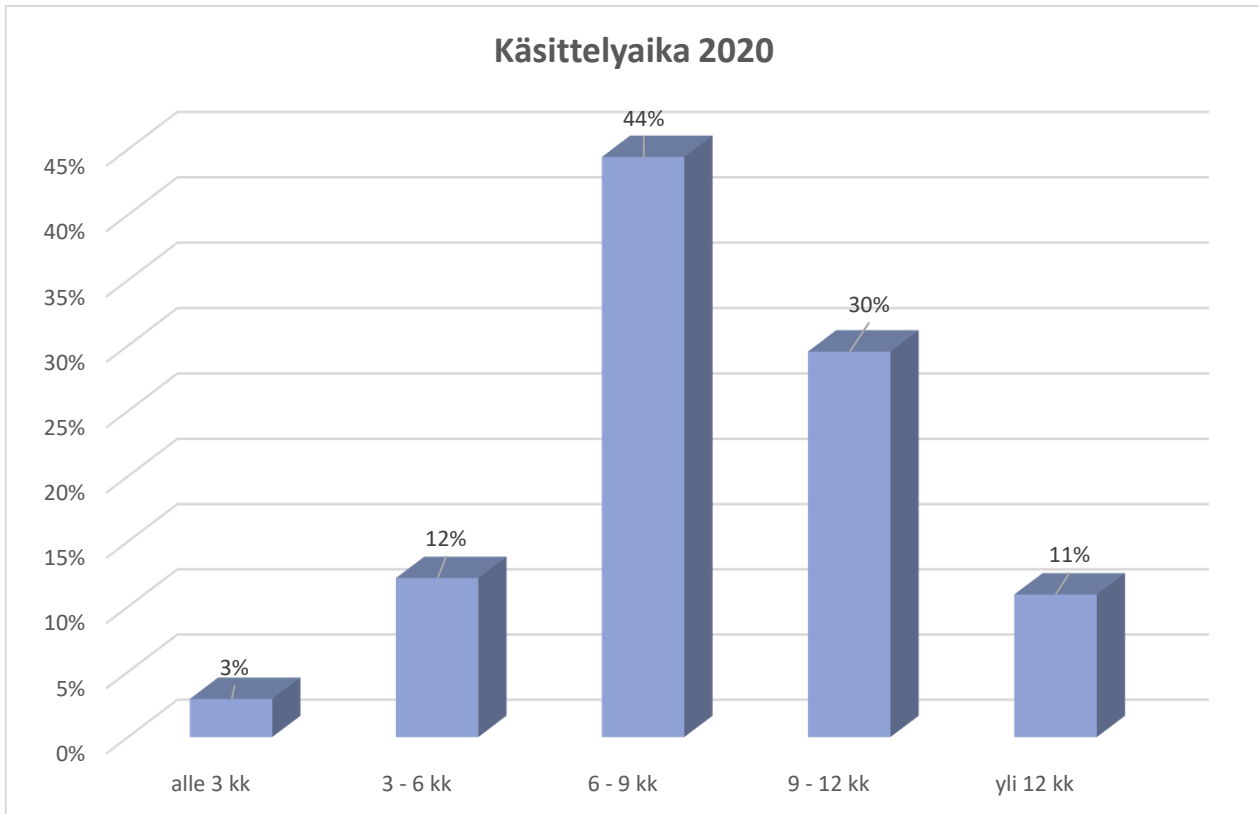
Seuraavalle vuodelle siirtyi 2 709 ratkaisematonta asiaa, mikä on 200 asiaa enemmän kuin vuoden 2019 lopussa. Näistä 10 kpl oli enää paperisia vanhan järjestelmän tapauksia.

vuosi	saapunut	käsitelty	muutettu %	hylätty %	käsittelyaika pv	vireillä vuoden lopussa
2011	5 219	5 007	11	83	184	2 573
2012	4 852	5 222	12	81	183	2 205
2013	4 902	4 609	11	83	184	2 493
2014	5 036	4 369	13	79	219	3 189
2015	4 588	5 289	14	79	234	2 488
2016	4 460	4 766	12	79	185	2 204
2017	4 730	4 189	15	77	207	2 765
2018	4 293	4 149	15	76	240	2 934
2019	3 741	4 192	13	78	255	2 509
2020	3 743	3 608	- ¹	-	240	2 709

Lääketeollisten asioiden osuus ratkaistuista oli 78 % ja lainopillisten 22 %, mikä on pieni muutos aikaisempaan jakaumaan, joka on ollut keskimäärin tasolla 86 % - 14 % edeltävän kymmenen vuoden aikana.

Muutoksenhakulautakunnassa ratkaistujen asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 240 päivää (8 kuukautta) eli samalla tasolla kuin kahtena edellisellä vuotena. Tavoitteena on lyhentää keskimääräistä käsittelyaikaa kuuteen kuukauteen kahden seuraavan vuoden kuluessa.

¹ Uuden käsittelyjärjestelmän raportointi ei vielä toimi niin luotettavasti, että voitaisiin esittää tarkempia lukuja ratkaistujen jakautumisesta ratkaisutyyppiin mukaan. Mikään ei kuitenkaan viittaa siihen, että merkittävää muutosta olisi tapahtunut. Tilastoja täydennetään vuoden 2020 osalta heti, kun raportointi saadaan toimimaan.

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Yhteinen projekti tapaturma-asioidenmuutoksenhakulautakunnan ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan kanssa ratkaisutoiminnan saattamiseksi digitaaliseen muotoon jatkui marraskuussa 2019 tapahtuneen käyttöönoton jälkeen toimintavuonna jatkokehitystyönä. Jatkokehityksessä parannettiin käyttöönotossa huomattuja virheitä sekä prosessin muuttuessa huomattuja kehityskohteita. Lautakunta järjesti sähköisestä järjestelmästä käyttäjäkyselyn jäsenilleen ja myös sen pohjalta tehtiin muutostöitä. Myös vakuutuslaitoksilta saadun palautteen perusteella järjestelmää on edelleen kehitetty. Kehitystyö jatkuu edelleen. Samanaikaisesti käsittelyjärjestelmän kehittämisen kanssa on pyritty itse käsittelyprosessin sujuvoittamiseen. Sähköisen järjestelmän suunnittelussa ja käyttöönotossa mukana olleen ulkopuolisen projektipäällikön työsuhde päättyi vuoden 2020 lopussa ja kehitystyön vastuu siirtyi lautakunnan pääkäyttäjille.

Lautakunnassa on nimetty tietosuojavastaava ja tietoturvatyöryhmä, jotka ovat mm. käsitelleet lautakunnassa havaittuja tietoturvapoikkeamia ja laatineet tietoturvaan liittyvää dokumentaatiota.

Muutoksenhakulautakunnan edustajat osallistuivat vakuutusosoikeuden sekä muiden muutoksenhakulautakuntien (opintotuen muutoksenhakulautakunta, sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta) yhteisiin kokoontumisiin. Muiden lautakuntien ja vakuutusosoikeuden kanssa on käsitelty myös tiedonhallintalakiin liittyviä asioita yhteisissä työpajoissa.

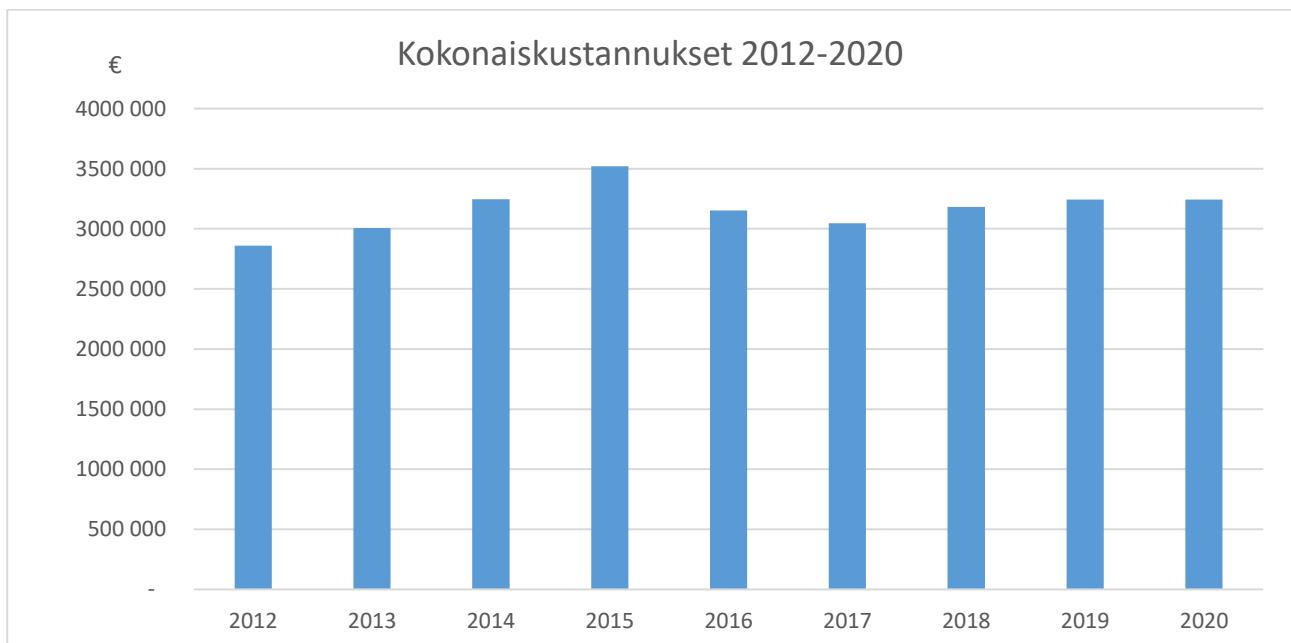
TIEDOTTAMINEN

Muutoksenhakulautakunnan kotisivuilla www.tapaturmalautakunta.fi kerrotaan muutoksenhakulautakunnan toiminnasta, annetaan ohjeita muutoksenhakijoille ja tietoa tapaturmavakuutuksesta. Kotisivuilla olevista tiedoista suurin osa on käännetty myös ruotsiksi ja englanniksi. Sivuilta löytyy muutoksenhakulautakunnan oikeustapausrekisteri, johon on viety muutoksenhakulautakunnan ratkaisuja vuodesta 2003 lähtien.

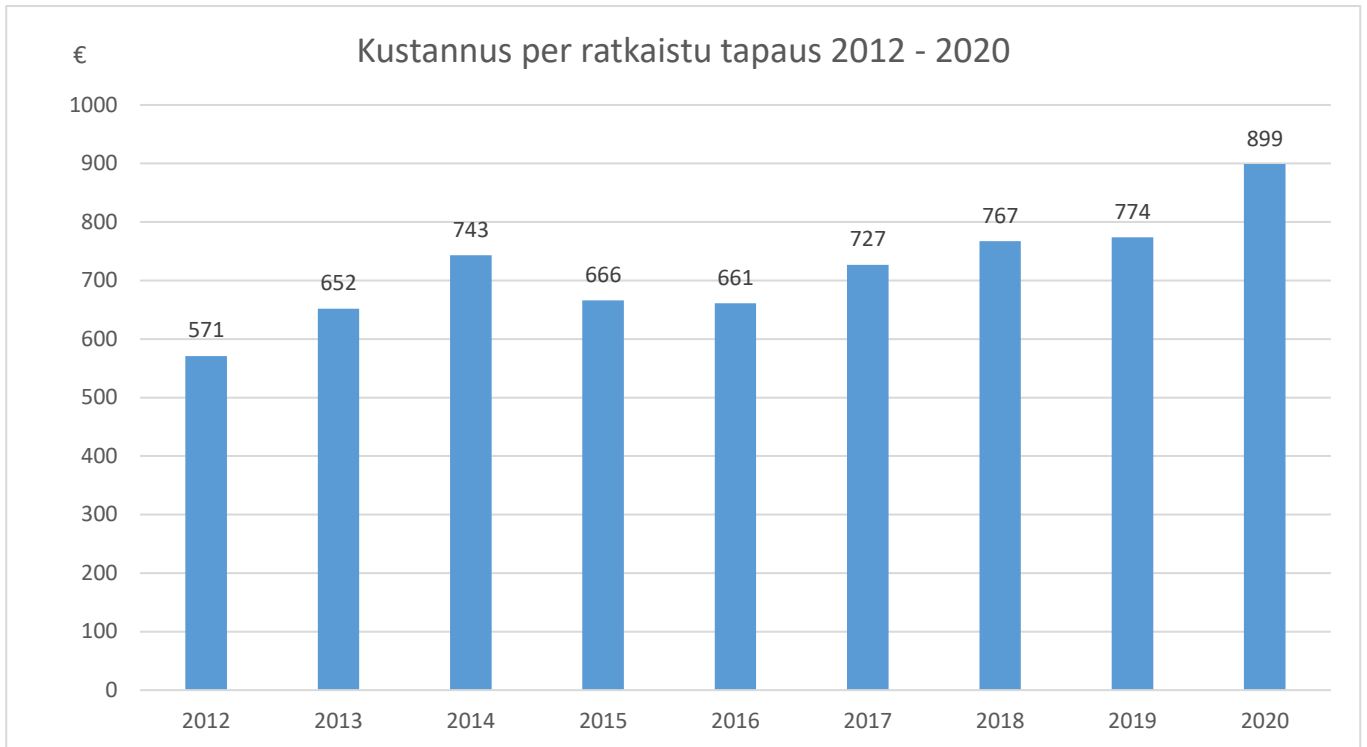
KUSTANNUKSET

Muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoittavilta vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla. Oikeushallintomaksun suuruuden vahvistaa Finanssivalvonta.

Toteutuneet kokonaiskustannukset vuonna 2020 olivat 3 242 681 €. Suurin kuluerä (2 367 408 €) oli henkilöstökulut. Kokonaiskustannukset olivat samalla tasolla kuin edeltävänä vuonna.

Kustannukset ratkaistua asiaa kohden v. 2020 olivat 899 €, joka on 16 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Luvun kasvu johtuu ratkaistujen tapausten määrän vastaavasta vähenemisestä. Käsiteltävien tapausten määrään odotetaan kasvavan kuluvana ja seuraavana vuonna, kun uuden käsittelyjärjestelmän tuomat hyödyt käsittelyssä saadaan täysimääräisesti käyttöön.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstöön liittyviä vaihdoksia tapahtui jonkin verran vuoden 2020 aikana.

Kolme esittelijää irtisanoutui, yksi heistä oli virkavapaalla. Kaksi oli perhevapaalla ja yksi jäi virkavapaalle. Yksi esittelijä palasi virkavapaalta ja toinen hoitovapaalta töihin.

Kaksi valmistelijaa aloitti alkuvuodesta 2020.

Toimistosta hallintoassistentti jäi perhevapaalle ja hänen tilalleen palkattiin uusi henkilö määräajaksi. Toimistosihteereistä yksi jäi eläkkeelle.

Tiedot vuoden lopun tilanteessa	2020	2019
henkilöstö	34	34
henkilötyövuodet	33,2	32,8
keski-ikä	43	44
alle /yli 45-vuotiaat	20/14	19/15
vakinaiset / määräaikaiset	31/3	31/3
kokoaikaiset / osa-aikaiset	31/3	30/4
sairauspoissaolot pv / htv	8,7	7,7

Henkilöstön työterveyspalvelut on järjestetty Aavan kanssa, jonka kanssa on yhteyshenkilöiden kanssa sovitut tapaamiset kaksi kertaa vuodessa. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma käydään läpi tapaamisissa ja sitä päivitetään tarpeen mukaan muulloinkin.

Toimintavuonna järjestettiin henkilöstölle Terveenä Työssä-kysely yhteistyössä Aavan kanssa. Edellinen kysely oli järjestetty kolme vuotta sitten. Kyselyn mukaan henkilöstön psykososiaaliset kuormitustekijät olivat pienet tai korkeitaan kohtalaiset ja tilanne edelliseen kyselyyn oli parantunut kautta kyselyn.

Henkilöstölle on vuosittain varattu työkyvyn ylläpitoa varten tyky-rahaa, jota voi käyttää liikunta- ja kulttuurimenoihin. Koronapandemiasta johtuvien rajoitusten takia virkistystoimikunta ei voinut järjestää perinteisiä toimintoja, mutta virkistystoimintaa järjestettiin etäjärjestelyin.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan henkilöstö 31.12.2020	
Puheenjohtaja	Mika Mänttari
Hallintopäällikkö	Heta Ojanperä
Esittelijät	Saija Aaltonen Marko Ek (palkaton vapaa) Erno Kavander Tuija Lehtimäki Markus Leppäkoski Lipponen Marjo Martti Pere Eija Piirilä Taina Rantanen Katja Ruokamo Sami Sepponen Jussi Särkelä Päivi Suominen (johtava esittelijä) Ani-Maaria Viljamaa (perhevapaalla)
Valmistelijat	Mari Eklund Riitta Heinälä (johtava valmistelija) Karita Kavonius Sanna Kuusinen Nina Lindroos Jaakko Malin Ville Orrenmaa Paula Pellikka Justus Pihlaja Anne Puukari Marjo Syrjä Milla Virolainen Sanne Wickström
Toimistohenkilökunta	Joonas Ahola (IT-assistentti) Raija Alatalo Pinja Hedman Anne Kosonen Lotta Laakso (hallintoassistentti) Paula Laakso Mari Valakari (hallintoassistentti, perhevapaalla)

KOULUTUS

Koronapandemian takia koulutukset jäivät toimintavuonna vähäiseksi, mutta lautakunta järjesti prosessiin ja henkilöstön hyvinvointiin liittyviä tilaisuuksia etänä.